

20 Ιουλίου, 1995

[ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗ,

Αιτήτρια

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ Ή ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 490/94)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Ακυρωτική
απόφαση — Ενέργεια και συνέπειες — Η διοίκηση παρέμεινε αδέ-
σημνη ως προς το επί της ουσίας πόρισμά της και μετά την σχετι-
κή ακυρωτική απόφαση στην εξετασθείσα περίπτωση.

5

Τελωνειακοί Δασμοί και Φόροι Καταναλώσεως — Επαναπατριζόμε-
νοι — Ανταλλαγή οχήματος από την πληρωμή δασμών — Άρθρο
11(4)(β) του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως
Νόμου (Ν. 58/88) — Οι περιστάσεις στην κριθείσα περίπτωση όπου
η απαλλαγή δεν επιτρέπεται.

10

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Αναθεωρητικός
έλεγχος — Θεμέλιο και εύρος — Ειδικά ο έλεγχος της αιτιολογίας
της κρινόμενης απόφασης — Νόμιμη η αιτιολογία στην κριθείσα
περίπτωση αν και συνεπτυγμένη.

15

Η αιτήτρια επιδίωξε με την προσφυγή την ακύρωση της, για τρί-
τη φορά, απόρριψης του αιτήματός της για απαλλαγή δασμών ως
προς όχημα που επιθυμούσε να εισαγάγει σαν επαναπατρισθείσα
και εργασθείσα επί δεκαετία στο εξωτερικό. Είχαν προηγηθεί άλλες
δυο προσφυγές κατά των δυο προηγουμένων απορρίψεων του αι-
τήματος η μία από τις οποίες πέτυχε άλλα μόνο λόγω έλλειψης αι-
τιολογίας της αντίστοιχης απορριπτικής απόφασης.

20

25

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, απο-
φάσισε ότι:

1. Η ακυρωτική δικαστική απόφαση εξαλείφει ex tunc την προσβαλλόμενη πράξη καθώς και όλους τους λόγους οι οποίοι την στήριξαν. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να επανεξετάσει εκ νέου το θέμα και να εκδώσει νέα πράξη απαλλαγμένη από τα σφάλματα που είχαν επιφοχωρήσει στη λήψη της αρχικής με αναφορά στο νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο λήψης της ακυρωθείσας. 5

2. Η εξέταση της νομιμότητας μιας πράξης κρίνεται με βάση τα στοιχεία τα οποία βρίσκονταν ενώπιον της διοίκησης κατά τον χρόνο λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης. 10

Το έργο της αξιολόγησης των συλλεγέντων στοιχείων και πληροφοριών καθώς και η εκτίμηση περί της συνδρομής των προϋποθέσεων του αναγνωριζόμενου από το νόμο δικαιώματος σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση ανήκει στη διοίκηση και το Δικαστήριο κατά την ενάσκηση της αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας δεν υποκαθιστά την ουσιαστική αυτή κρίση με τη δική του εκτός εάν συντρέχει περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα, υπέρβασης των αρχαίων ορίων της διακριτικής εξουσίας του οργάνου, υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας. 15 20

Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης αν και λακωνική είναι νόμιμη εάν αναφέρει τα συγκεκριμένα στοιχεία με βάση τα οποία το αρμόδιο όργανο κατά την ενάσκηση της διακριτικής του εξουσίας κατέληξε στην απόφαση την οποία εξέδωσε. 25

Στην υπό κρίση υπόθεση το αρμόδιο όργανο συμμορφούμενο προς τη δικαστική απόφαση αιτιολόγησε την απορριπτική του απόφαση αναφέροντας τους συγκεκριμένους λόγους στους οποίους στήριξε την κρίση του. 30

Η αιτιολογία αυτή αν και συνεπτυγμένη ήταν σαφής, δύναται δε να συμπληρωθεί από τον φάκελο της διοίκησης που κατατέθηκε στο Δικαστήριο. 35

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Μυτίδης ν. Δημοκρατίας (1988) 3 C.L.R. 737, 40

Μιλτιάδους κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 1318,

Βανέζης κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 2522,

Λύωνας κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038,

Δημοκρατία ν. Ματθαίου (1990) 3 Α.Α.Δ. 2452,

5 Ζαβρός ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 106,

Πόλεος ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 3642,

Θεοδούλου ν. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 466,

10

Προσφυγή.

Προσφυγή της αιτήτριας κατά της απόρριψης, κατόπιν επανεξέτασης, του αιτήματός της ημερ. 2/4/90 για απαλλαγή του οχήματός της από την πληρωμή τελωνειακών δασμών και φόρων καταναλώσεως ως κύπριας επαναπατρισθείσας μετά από δεκαετή συνολική περίοδο εργασίας στο εξωτερικό.

15

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

20

Μ. Ραφτόπουλος, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

25

ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Με την παρούσα προσφυγή η αιτήτρια ζητά δήλωση του Δικαστηρίου πως η απόφαση με την οποία οι καθ' ων η αίτηση απέρριψαν το αίτημά της για απαλλαγή του οχήματός της από την πληρωμή τελωνειακών δασμών και φόρων καταναλώσεως ως Κύπριας επαναπατρισθείσας μετά από δεκαετή συνολική περίοδο εργασίας στο εξωτερικό, είναι άκυρη, παράνομη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος.

30

Η παρούσα υπόθεση αφορά την επανεξέταση του αιτήματος της αιτήτριας για απαλλαγή του οχήματός της από την πληρωμή τελωνειακών δασμών και φόρων καταναλώσεως ως Κύπριας επαναπατρισθείσας μετά από δεκαετή συνολική περίοδο εργασίας στο εξωτερικό, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 11(4)(β) του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1988, Νόμος 58/88.

35

40

Η αιτήτρια είχε αρχικά υποβάλει αίτημα φοροαπαλλαγής του ιδίου οχήματός της, το οποίο απορρίφθηκε από τους καθ' ων η αίτηση με την αιτιολογία ότι το υλικό που είχε προσκομίσει δεν ήταν επαρκές προς ικανοποίηση των προϋποθέσεων του νόμου.

Μετά την κοινοποίηση της απόρριψης του αιτήματός της στις 29.3.89, η αιτήτρια καταχώρισε την υπ' αρ. 268/89 Προσφυγή, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του Δικαστηρίου ημερ. 28.2.90 γιατί, όπως μεταξὺ άλλων, αναφέρθηκε,

"Η απόδειξη που επιζητεί ο νόμος δεν αφορά απλή βεβαίωση από τον αιτητή ότι εργάστηκε στο εξωτερικό, αλλά προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων που να αποδεικνύουν τον ισχυρισμό του.

Η αιτήτρια παράλειψε να πράξει τούτο, προφανώς γιατί ουδέποτε εργάστηκε, αν εργάστηκε, νόμιμα στο εξωτερικό. Το επιχείρημα του ευπαίδευτου συνήγορου της, όσον αφορά τις οικογενειακές της συνθήκες και την αποστολή στην Κύπρο ποσού που εξοικονόμησε κατά τη διάρκεια της απουσίας της στο εξωτερικό, δεν είναι κατά τη γνώμη μου επαρκή στοιχεία από μόνα τους για να δώσουν την απόδειξη που επιζητεί ο Νόμος."

Στις 2.4.90 η αιτήτρια επανήλθε με νέο αίτημά της για φοροαπαλλαγή συνυποβάλλοντας 4 βεβαιώσεις από ισάριθμους ιδιώτες κατοίκους της Αγγλίας και Ελλάδας σύμφωνα με τις οποίες τελούσε υπό την εργοδοσία τους κατά τη διάρκεια των ετών 1975-1986. Το νέο αίτημά της εξετάστηκε από τους καθ' ων η αίτηση και απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι η προηγούμενη απορριπτική απόφαση του ίδιου οργάνου δεν μπορούσε να ανατραπεί.

Εναντίον της πιο πάνω απόφασης η αιτήτρια καταχώρισε την υπ' αρ. 230/91 προσφυγή, την οποία το Δικαστήριο απεδέχθη και με απόφασή του ημερ. 22.4.92 ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση για τον λόγο ότι η απάντηση που δόθηκε από τους καθ' ων η αίτηση για την απόρριψη του αιτήματός της δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

Διαφωνώ με την εισήγηση του δικηγόρου της αιτήτριας πως η φράση του Δικαστηρίου στην πιο πάνω απόφαση, "... στον νόμο δεν επιζητείται απόδειξη πέραν πάσης αμφιβολίας ότι ο επαναπατριζόμενος εργάστηκε στο εξωτερικό για περίοδο τουλάχιστο δέκα ετών" καθώς και η φράση, "... στην υπό κρίση υπόθεση η αιτήτρια προσκόμισε τις προαναφερόμενες βεβαιώσεις οι οποίες καλύπτουν μια συνεχή περίοδο εργασίας πέραν των δέκα ετών", περιείχαν δικαστικό δεδικασμένο αναφορικά με το αποδεικτικό υλικό που προσκόμισε η αιτήτρια και κρίση επί της ουσίας της υπόθεσης.

Ο μόνος λόγος ακύρωσης στον οποίο αναφέρθηκε το Δικα-

στήριο στη σχετική απόφασή του ήταν η έλλειψη αιτιολογίας της προσβαλλόμενης πράξης όπως σαφώς προκύπτει από τα πιο κάτω αποσπάσματα του κειμένου: "Όμως ο Διευθυντής δεν δίδει τους λόγους γιατί κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό, για να μπο-
 5 ρήσει το Δικαστήριο να ελέγξει τη νομιμότητα της πράξης", και, "... Συνεπώς καταλήγω πως η επίδικη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί, γιατί η αιτιολογία της δεν είναι πλήρης ή επαρκής".

10 Το Δικαστήριο άφησε τη διοίκηση αδέσμευτη αναφορικά με το πόρισμά της.

Όπως έχει κατ' επανάληψη νομολογηθεί, η ακυρωτική δικαστική απόφαση εξαλείφει εκ τυπής την προσβαλλόμενη πράξη καθώς και όλους τους λόγους οι οποίοι την στήριξαν. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να επανεξετάσει εκ νέου το θέμα και να εκδώσει νέα
 15 πράξη απαλλαγμένη από τα σφάλματα που είχαν εμφιλοχωρήσει στη λήψη της αρχικής με αναφορά στο νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο λήψης της ακυρωθείσας. (Βλ. *Μυτίδης ν. Δημοκρατίας* (1988) 3 Α.Α.Δ. 737 και *Κλέαρχος Μιλτιάδους και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1318. Βλ. *Παναγιώτης Βανέζης και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 2522, *Γεώργιος Αύωνας και Άλλοι ν. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2038).

25 Όπως φαίνεται από τον φάκελο της υπόθεσης που κατατέθηκε στο Δικαστήριο και όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της δικαστικής απόφασης στην προσφυγή 268/89, ο Διευθυντής ζήτησε επανειλημμένα από την αιτήτρια την προσκόμιση αποδεικτικού υλικού προς στοιχειοθέτηση του αιτήματός της.

30 Σύμφωνα με το άρθρο 11(4)(β) του Ν.58/88, απαλλάττονται του εισαγωγικού δασμού, "μηχανοκίνητα οδικά οχήματα των Κλάσεων 8703 21-24, 8703 31-33 και 8703 90 εισαγόμενα υπό ή
 35 διά λογαριασμόν πολίτου της Δημοκρατίας ο οποίος κατά τα αμέσως προ της επανόδου του εις την Δημοκρατίαν δώδεκα έτη αποδεδειγμένως ειργάσθη εις το εξωτερικόν μετά την 20ήν Ιουλίου 1974 διά συνολικήν περίοδον τουλάχιστον 10 ετών, νοουμένου ότι η εισαγωγή γίνεται εντός ενός έτους από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου ή εντός ενός έτους από της
 40 αφίξεώς του δι' εγκατάστασιν εν τη Δημοκρατία".

Τα μόνα στοιχεία που ήταν σε θέση να προσκομίσει η αιτήτρια ήταν εκείνα τα οποία κρίθηκαν από το Δικαστήριο στην απόφασή του επί της προσφυγής 268/89, ως ανεπαρκή. Οι προαναφερθείσες βεβαιώσεις ιδιωτών οι οποίες αποτελούν και το

ισχύον πραγματικό καθεστώς στην υπό κρίση υπόθεση αξιολογήθηκαν από το αρμόδιο όργανο αλλά δεν θεωρήθηκαν ικανές να υποστηρίξουν το αίτημά της.

Στο πλήρες κείμενο της σχετικής απόφασης, που κοινοποιήθηκε στην αιτήτρια με επιστολή των καθ'ών η αίτηση ημερ. 9.3.94, αιτιολογείται το σκεπτικό: 5

"Αναφέρομαι στην Απόφαση του Δικαστηρίου, στην υπόθεση 230/91, που εκδόθηκε στις 22.4.1992 και σας πληροφορώ ότι επανεξέτασα με προσοχή την αίτησή σας και ενόψει του γεγονότος ότι, οι τέσσερις βεβαιώσεις για απασχόλησή σας στο εξωτερικό, προέρχονται από ιδιώτες, τρεις από τους οποίους μάλιστα είναι κάτοικοι εξωτερικού, με αποτέλεσμα να καθίσταται αδύνατο να ελεγχθεί το περιεχόμενο των βεβαιώσεών τους ακόμη και αυτή η υπευθυνότητά τους, δεν μπορώ να αποδεχθώ αυτά σαν αποδεικτικά στοιχεία της απασχόλησής σας. Γι' αυτό λυπάμαι να σας πληροφορήσω ότι η προηγούμενη απορριπτική απόφασή μου παραμένει." 10 15

Όπως έχει νομολογηθεί, η εξέταση της νομιμότητας μιας πράξης κρίνεται με βάση τα στοιχεία τα οποία βρίσκονταν ενώπιον της διοίκησης κατά τον χρόνο λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης. (Βλ. σχετικά, *Δημοκρατία ν. Ματθαίου* (1990) 3 Α.Α.Δ. 2452, *Νίκος Ζαβρός ν. Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 106, *Γεώργιος Πόλεος ν. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3642.) 20 25

Το έργο της αξιολόγησης των συλλεγέντων στοιχείων και πληροφοριών καθώς και η εκτίμηση περί της συνδρομής των προϋποθέσεων του αναγνωριζόμενου από το νόμο δικαιώματος σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση ανήκει στη διοίκηση και το Δικαστήριο κατά την ενάσκηση της αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας δεν υποκαθιστά την ουσιαστική αυτή κρίση με τη δική του εκτός εάν συντρέχει περίπτωση πλάνης περί τα πράγματα, υπέρβασης των ακραιών ορίων της διακριτικής εξουσίας του οργάνου, υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας. (*Γιαννάκης Θεοδούλου ν. Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 466 και *Ερωτόκριτος Ερωτοκρίτου ν. Δημοκρατίας*, 712/92-21.10.93, Πορίσματα Νομολογίας του ΣτΕ (1929-1959) σελ. 227 και Ι. Σαρμά, Η συνταγματική και διοικητική νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, 1994, σελ. 106). 30 35 40

Έχει κατ' επανάληψη νομολογηθεί πως η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης αν και λακωνική είναι νόμιμη εάν αναφέρει τα

5 συγκεκρωμένα στοιχεία με βάση τα οποία το αρμόδιο όργανο κατά την ενάσκηση της διακριτικής του εξουσίας κατέληξε στην απόφαση την οποία εξέδωσε. (Βλ. Πορίσματα Νομολογίας του ΣτΕ (1929-1959) σελ. 183 και Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιον Διοικητικού Δικαίου, 1978, σελ. 421-422).

10 Στην υπό κρίση υπόθεση το αρμόδιο όργανο συμμορφούμενο προς τη δικαστική απόφαση αιτιολόγησε την απορριπτική του απόφαση αναφέροντας τους συγκεκριμένους λόγους στους οποίους στήριξε την κρίση του.

15 Η αιτιολογία αυτή αν και συνεπτυγμένη ήταν σαφής δύναται δε να συμπληρωθεί από τον φάκελο της διοίκησης που κατατέθηκε στο Δικαστήριο.

20 Ενόψει των πιο πάνω νομολογιακών αρχών καθώς και του αποδεικτικού υλικού που τέθηκε ενώπιον των καθ' ων η αίτηση κατά την λήψη της επίδικης απόφασης, κρίνω πως η διακριτική εξουσία του αρμόδιου οργάνου ασκήθηκε νόμιμα και δεν έχει αποδειχθεί κανένας λόγος επέμβασης του Δικαστηρίου στην ουσιαστική του κρίση.

Η προσφυγή απορρίπτεται άνευ εξόδων.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.